

Commissie Financiën en Algemene Zaken

Conceptverslag commissievergadering Financiën en Algemene Zaken van 30 oktober 2019

Aanwezig: de heren Bruning (plaatsvervangend voorzitter), Batelaan (portefeuillehouder) Blaauw, De Graaf, Paapst, Visser en mevrouw Beuling
de heren Bolding, controller (secretaris) en mevrouw Ampak, bestuurs- en managementassistent (verslag)

Afwezig: de heer Sinnema en mevrouw Ten Have

1. Opening

De heer Bruning opent de vergadering van de commissie Financiën en Algemene Zaken (FAZ) en heet eenieder welkom.

2. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

3. Verslag vergadering d.d. 25 september 2019

De heer De Graaf was niet aanwezig bij de vergadering van 25 september jl. maar staat vermeld in de lijst van aanwezigen. *De heer De Graaf* moet vermeld worden in de lijst afwezigen.

Het verslag wordt gewijzigd vastgesteld.

De heer Blaauw merkt op dat bij agendapunt 8 (pagina 11) het antwoord ontbreekt op de vraag wat de huidige kabinetsplannen rondom de CO₂-uitstoot voor het waterschap betekent.

Hierop is in de vergadering geen antwoord gegeven.

De waterschappen hebben op 11 oktober in hun ledenvergadering na uitvoerig overleg unaniem ingestemd met het Klimaatakkoord. Waterschappen vangen de gevolgen van de klimaatverandering zo goed mogelijk op om Nederland ook in de toekomst veilig en bewoonbaar te houden.

De waterschappen reduceren de uitstoot van CO₂ door het opwekken van biogas en door plaatsing van windmolens en zonneweiden. Op dit moment produceren de waterschappen al bijna 120 miljoen kuub biogas uit rioolslib. In 2025 willen de waterschappen 100% energieneutraal zijn. Bovendien stellen zij waar mogelijk hun afvalwater en oppervlaktewater ter beschikking voor verwarming van woonwijken als alternatief voor aardgas (aquathermie). Lokale energiecoöperaties krijgen, waar dit is in te passen, de gelegenheid om gebruik te maken van waterschapsterreinen voor duurzame energieprojecten. De investeringen blijven zo in de regio en komen ten goede aan de lokale bevolking. Ook de bouwprojecten van de waterschappen worden steeds meer circulair en

klimateutraal uitgevoerd, net als het reguliere onderhoud aan het watersysteem. Tot slot voeren de waterschappen vernattingsmaatregelen uit – als een gebied hierom vraagt – omwille van de reductie van broeikasgassen en versterking van de biodiversiteit.
Ook binnen Hunze en Aa's zetten wij hier actief op in.

4. Agenda vergadering algemeen bestuur d.d. 20 november 2019

De agenda wordt voor kennisgeving aangenomen.

5. Najaarsrapportage

De heer Blaauw vraagt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 2. Beleidsmatige voortgang 2019; d. Overige beleidsmatige ontwikkelingen; Slibstrategie (pagina 4/5) wat de gevolgen zijn als er gestopt wordt met de slibverwerking. Komen er dan extra afschrijvingen ten laste van het waterschap? En hoe groot zijn dan de afschrijvingen?

De heer Bolding licht toe dat dit mede afhankelijk is van de keuzes die gemaakt zullen worden. De slibeindverwerking is opnieuw aanbesteed. Half november 2019 is de sluitingstermijn. Op dit moment is er geen kennis dat de activiteit anders ingericht gaat worden. De situatie zoals *de heer Blaauw* schetst zal, zoals nu kan worden ingeschat, zich niet voor gaan doen. Er vindt in Garmerwolde geen slibeindverwerking plaats. Het slib wordt ingedikt. Voor de eindverwerking is nu de aanbesteding uitgezet. Er is dan ook geen sprake van extra afschrijvingen.

De heer Blaauw vraagt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 2. Beleidsmatige voortgang 2019; d. Overige beleidsmatige ontwikkelingen; Energie/duurzaamheid (pagina 5) wat de huidige stand van zaken is inzake de zonnecarports op het parkeerterrein.

De heer Batelaan antwoordt dat een toelichting in een kader in het verslag wordt opgenomen.

Er is nog geen overeenstemming met de gemeente. In de afgelopen periode is er overleg gevoerd vanwege de parkeerdruk veroorzaakt door Acantus en de bezoekers van het zwembad. Na aanpassing van de parkeerplaats wordt het overleg over de zonnecarports afgerond.

De heer Visser vraagt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 2. Beleidsmatige voortgang 2019; d. Overige beleidsmatige ontwikkelingen; Energie/duurzaamheid; Duurzaamheidsdoelstellingen (pagina 6) of hier elektriciteit en gas of alleen elektriciteit wordt bedoeld. En welke eenheid wordt gebruikt (kJ of kWh o.i.d.)?

De heer Batelaan geeft aan dat het antwoord in een kader in het verslag wordt opgenomen.

We bekijken dit in het geheel, dus zowel inkoop van elektriciteit en eigen opwekking elektriciteit, verbruik aardgas en productie biogas.
De eenheid waarmee we rekenen is GJ (Gigajoule).

De heer Visser vraagt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 3. Verloop financieel beheer, fiscale aangelegenheden, investeringsprogramma en treasury; Verloop financieel beheer: Overige ontwikkelingen (pagina 7) of het algemeen bestuur het rapport van het onderzoek naar de aanbesteding en het verloop van het project vispassages Sans Souci en Hongerige Wolf ook krijgt.

De heer Batelaan geeft aan dat het rapport eerst in het dagelijks bestuur wordt besproken en dat er (onder voorbehoud) geen beletsel is dat het rapport naar het algemeen bestuur gaat.

De heer Blaauw vraagt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 3. Verloop financieel beheer, fiscale aangelegenheden, investeringsprogramma en treasury; Verloop financieel beheer: Overige ontwikkelingen; NBK kwartaalrapportage tweede kwartaal 2019 (pagina 7) hoeveel meer de kwijtschelding nu wordt ten opzichte van de begroting van € 2,2 miljoen in samenhang met de SLA 2017-2018 waarbij te laat geïncasseerd wordt.

De heer Bolding antwoordt dat de inning even achterblijft bij het afgesproken percentage in de SLA. Het effect daarvan kan zijn dat bij later incasseren meer oninbaar wordt geleden. Dit heeft niets te maken met kwijtschelding. Voor de oninbaarheid is destijds in de jaarrekening een verhoogde voorziening getroffen. De werkelijkheid zal moeten uitwijzen of dat een voldoende inschatting is geweest.

De heer Visser vraagt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 3. Verloop financieel beheer, fiscale aangelegenheden, investeringsprogramma en treasury; Verloop financieel beheer; Overige ontwikkelingen (pagina 7) naar de onderbouwing van het krediet voor het herstellen van de vispassages Sans Souci en Hongerige Wolf. Wordt het krediet op basis van offertes of op basis van een raming bepaald? Hoe zeker is het genoemde bedrag?

De heer Batelaan zegt toe dat een toelichting in een kader in het verslag wordt opgenomen.

Het krediet is op basis van een gedetailleerde raming bepaald. Over deze raming zit nog een opslag m.b.t. de huidige marktwerking. De definitieve kosten worden pas 100% zeker op het moment van opdrachtverstrekking aan de aannemer.
--

De heer Paapst vraagt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 3. Verloop financieel beheer, fiscale aangelegenheden, investeringsprogramma en treasury; Verloop financieel beheer; Overige ontwikkelingen (pagina 7) inzake de vispassages Sans Souci en Hongerige Wolf of de herstelkosten (€ 415.000,-) binnen de genoemde totale kosten (€ 632.000,-) past of dat dit er boven komt op?

De heer Batelaan geeft aan dat dit bedrag bij de totale kosten komt.

De heer Blaauw vraagt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 3. Verloop financieel beheer, fiscale aangelegenheden, investeringsprogramma en treasury; Verloop financieel beheer; Overige ontwikkelingen; Personeelslasten (pagina 7) of er een significant risico is in de verschillende beleggingsstrategieën voor de pensioenpremies van het APPA en ABP?

De heer Batelaan zegt toe het antwoord in een kader in het verslag op te nemen.

Hierop moeten wij het antwoord verschuldigd blijven en het geheel valt buiten onze invloedssfeer.

De heer Batelaan verzoekt een ieder om terughoudend te zijn in het stellen van zeer gedetailleerde en technische vragen tenzij de vraag bijdraagt aan het algemene belang voor de oordeels- en besluitvorming van het bestuur van bestuursvoorstellen.

De heer Paapst vraagt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 3. Verloop financieel beheer, fiscale aangelegenheden, investeringsprogramma en treasury; Verloop financieel beheer; Overige ontwikkelingen; Extra kosten vanwege de droge zomer (pagina 7) of overwogen wordt om extra pompen aan te schaffen in plaats van iedere keer te huren.

De heer Batelaan antwoordt dat hier een kosten/batenafweging achter zit: wat zijn de kosten voor aanschaf, opslag en onderhoud versus de kosten voor huur op het moment dat extra pompen nodig zijn. Deze afweging wordt regelmatig gemaakt. Op dit moment is er geen (financiële) noodzaak om zelf pompen aan te schaffen.

Mevrouw Beuling vult aan dat, gelet op de klimaatadaptatie, er in de toekomst wellicht in plaats van noodmaatregelen, structurele aanpassingen aan het systeem noodzakelijk zijn.

De heer Paapst en mevrouw Beuling vragen naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 3. Verloop financieel beheer, fiscale aangelegenheden, investeringsprogramma en treasury; Investeringsprogramma; Poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS) in relatie tot werkzaamheden waterschap (pagina 9/10) wat het standpunt/de gedachtegang van het waterschap is betreffende certificering en in eigen huis uitvoeren van analyses, ook van bijvoorbeeld medicijnresten (make or buy-beslissing).

Voor iedere investering m.b.t. de aanschaf van nieuwe apparatuur of de ontwikkeling van nieuwe analysemethodes wordt de afweging gemaakt of de analyses door het eigen laboratorium kunnen worden uitgevoerd of bij een externe partij worden uitbesteed.

De afweging is hierbij of de investering in apparatuur of ontwikkeling van analysemethoden zich binnen een redelijke termijn terugverdient. Een tweede afweging is of het als waterschap verstandig is om kennis in eigen huis op te bouwen van bepaalde methodes en technieken om analyseresultaten beter te kunnen duiden. Een derde afweging is dat we als waterschap een eigen laboratorium hebben dat we gebruiken als ondersteuning voor beleidsbeslissingen, zodat we niet volledig afhankelijk zijn van de markt.

Ons laboratorium is geaccrediteerd. Iedere nieuwe analyse wordt gevalideerd, waarmee de kwaliteit van de gegevens geborgd is. Hierna zal indien nodig voor deze analyses een accreditatie worden aangevraagd bij de Raad voor Accreditatie.

Wat betreft de analyse van medicijnresten zijn we al in het bezit van de benodigde analyseapparatuur. De investering in de ontwikkeling van de juiste methodes is relatief gering ten opzichte van de kosten die gemaakt worden voor het uitbesteden van deze analyses. De benodigde methodes worden op dit moment door ons ontwikkeld en zijn naar verwachting in het voorjaar van 2020 operationeel.

Wat betreft PFAS wachten we nog met het ontwikkelen van een methode omdat we nog niet in kunnen inschatten hoe de meetvraag zich de komende jaren zal ontwikkelen. Als de vraag naar deze analyse hoog blijft zullen we overwegen om dit ook in huis te gaan doen. Bij voldoende vraag zullen we de investering in de ontwikkeling van een analysemethode ook snel terugverdienen.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- kennis te nemen van de najaarsrapportage 2019;
- de tweede begrotingswijziging 2019 vast te stellen;
- een krediet beschikbaar te stellen van € 415.000,- voor het herstellen van de vispassages Sans Souci en Hongerige Wolf.

6. Begroting 2020

Mevrouw Beuling vraagt hoe het waterschap omgaat met en stuurt op exploitatiebudgetten.

De heer Batelaan geeft aan dat dit deel uitmaakt van de planning en control cyclus. Deze cyclus wordt door de organisatie geëvalueerd. Mochten er grote afwijkingen zijn dan is dit terug te zien in de cijfers, voorzien van een onderbouwing.

Mevrouw Beuling merkt op dat in de begroting een vergelijking met 2019 staat. Is dit de oorspronkelijke begroting, zonder de aanpassingen in de voor- en najaarsrapportage, zoals in 2019 is opgesteld?

De heer Bolding geeft aan dat er gebruik gemaakt wordt van de ontwikkelingen zoals gesignaleerd in de voor- en najaarsrapportage van het lopende jaar. Deze leiden, juist vanwege vernieuwde inzichten, tot bijstelling van de begroting. Voor zover ze structureel zijn, worden afwijkingen verwerkt in de begroting van het jaar daarop. De vergelijking tussen de begroting 2019 en 2020 is gebaseerd op de oorspronkelijke begroting 2019.

Mevrouw Beuling vraagt in hoeverre de Omgevingswet en dingen die we daar voor moeten doen een rol spelen bij de keuze die we maken inzake het financiële projectvolgsysteem en de inrichting hiervan (naar aanleiding van project 833 op pagina 76 van de begroting).

De heer Bolding geeft aan dat hier feitelijk niet meer en niet minder dan het boekhoudsysteem betreft. De financiële projectadministratie maakt hiervan onderdeel uit. Hier is echter geen relatie met de Omgevingswet. Er is geen unieke oplossing voor een projectmanagementinformatiesysteem dat aansluit bij een financieel systeem. Waar in dit geval tegenaan gelopen wordt is dat ons financiële systeem ophoudt qua onderhoud en ondersteuning. Daarom wordt een nieuw systeem aangeschaft.

Mevrouw Beuling geeft aan dat het Coalitieprogramma globaal op geld is gezet. Hoe wordt hierop gestuurd?

De heer Batelaan antwoordt dat de voortgang van de acties in 2020 in de voor- en najaarsrapportage wordt toegelicht. De acties die uitmonden in een bestuursvoorstel worden aan het algemeen bestuur voorgelegd. Dat zijn de momenten waarop het algemeen bestuur sturing kan geven.

De heer Visser geeft zijn complimenten weer voor de duidelijk en inzichtelijke begroting.

De heer Blaauw merkt op dat er zijns inziens rekening gehouden moet worden met de stand van de reservepositie in de toekomst. Hij waarschuwt dat zoals nu in de meerjarenraming is voorzien na vier jaar de minimumreservepositie is bereikt. Er zal dan rekening gehouden moeten worden met een fikse stijging van de tarieven hierdoor.

De heer Batelaan geeft aan dat nu heel geleidelijk de reserves worden ingezet en dat hierdoor de tarieven ook gematigd stijgen. Indien de reserves zijn uitgeput wordt daadwerkelijk het tarief gevraagd dat nodig is voor het komende jaar.

De heer Paapst vraagt welk signaal afgegeven moet worden over de reserves. Immers, dit geld is in het verleden te veel opgehaald en dat moet terug naar de ingezetenen.

De heer Bruning geeft aan dat er te allen tijde een reserve nodig is, rekening houdend met gesignaleerde risico's.

Mevrouw Beuling geeft aan dat je de ingezetenen wilt beschermen tegen extreme wisselingen in de hoogte van de lastenontwikkeling.

De heer Bolding geeft aan dat er een minimumomvang voor de reserves is bepaald. In de risicoparagraaf wordt zo goed mogelijk getracht vat te krijgen op risico's en wat minimaal nodig is als weerstandsvermogen. Daarboven is een surplus. Het beleid daarbij is dat er in de lopende meerjarenperiode afgebouwd wordt tot de minimumomvang. Het surplus wordt dan gebruikt om de lasten zo gelijkmatig mogelijk te laten ontwikkelen.

De heer Blaauw vraagt naar aanleiding van de begroting; Hoofdstuk 3. Beschouwingen bij de begroting; J. Risicoparagraaf; Veenkoloniale Afvalwaterleiding (VKA) (pagina 46) naar de huidige stand van zaken.

De heer Batelaan antwoordt dat de huidige stand van zaken gelijk is aan de toelichting.

De heer Blaauw vraagt naar aanleiding van de begroting; Hoofdstuk 3. Beschouwingen bij de begroting; J. Risicoparagraaf; Ontwikkelingen rondom Programma Aanpak Stikstof (PAS) en Poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS) (pagina 47) een toelichting wat wordt bedoeld met "aanzienlijk".

De heer Bolding geeft aan dat het risico op kostenoverschrijdingen en vertraging als aanzienlijk wordt ingeschat. Onduidelijk is nog wat de concrete maatregelen vanuit de wetgever zullen zijn. Het hoeft niet zozeer te betekenen dat dit financiële consequenties heeft, maar het kan ook aanzienlijke vertragingen opleveren. Het is op dit moment niet kwantificeerbaar en daarom in de risicoparagraaf opgenomen.

De heer Blaauw vraagt naar aanleiding van de begroting; Hoofdstuk 4. Begroting naar kosten- en opbrengstsoorten; Toelichting op de begroting naar kosten- en opbrengstsoorten; 8. Overige diensten door derden en bijdragen aan derden (pagina 61) of het waterschap nog daken met asbest heeft.

De heer Batelaan geeft aan dat in Veele nog daken met asbest zijn. Het verwijderen van deze daken wordt in combinatie met het plaatsen van zonnepanelen uitgevoerd.

De heer Blaauw merkt op dat er een verlaging van kwijtschelding met 1% ten opzichte van het vorige jaar is en geeft aan dit, gelet op de economische situatie en lage WW-percentage op dit moment, erg weinig te vinden. Hoe is dit mogelijk?

De heer Batelaan antwoordt dat het waterschap mede afhankelijk is van externen, waaronder het NBK. Dit is de inschatting die gemaakt is.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- de begroting 2020 vast te stellen;
- C-kredieten beschikbaar te stellen voor € 8.277.500,-;
- een mandaat met betrekking tot treasury verstrekken aan het dagelijks bestuur met betrekking tot de voorziene transacties zoals opgenomen in de begroting onder hoofdstuk 3 H. Financiering.

7. Belastingverordeningen 2020

Mevrouw Beuling vraagt naar aanleiding van de verschuiving tussen het aantal hectares natuur en landbouw, zoals geconstateerd bij de meerjarenraming, hoe het kan dat er geen inzicht kan worden gegeven in het aantal hectares en uit haar zorg hierover.

De heer Batelaan antwoordt dat het NBK deze gegevens niet kan aanleveren. Dit komt doordat de prioriteit van het NBK op dit moment bij andere zaken ligt. Uiteindelijk zal dit inzicht geleverd moeten gaan worden. Dit maakt onderdeel uit van de afspraken die zijn gemaakt. *De heer Batelaan* neemt deze zorg mee richting de betreffende portefeuillehouder.

De heer Bolding vult aan dat toen de vraag voorlag er wel geprobeerd is een kaart te maken. Het aantal hectares was echter niet traceerbaar op A0-formaat. Het zou een hele klus zijn om middels een kaart handig inzicht te krijgen in het aantal hectares. Technisch gezien is de informatie boven water te halen met de informatie uit de aanslagen. Voor deze informatie is het waterschap afhankelijk van het NBK.

Mevrouw Beuling geeft aan dat het in principe niet om een daadwerkelijke kaart gaat. Maar het feit dat eerst iets onder natuur valt en nu onder landbouw waarbij in de landelijke ontwikkelingen het juist is dat er eerder landbouwgronden verdwijnen als dat erbij komen. *Mevrouw Beuling* vraagt hoe het principe in elkaar zit.

De heer Bolding geeft aan dat de analysevraag, zoals door *de heer Batelaan* is aangegeven, nog steeds loopt.

De heer Visser vraagt of er ter verduidelijking voorbeelden genoemd kunnen worden zodat een voorstelling gemaakt kan worden.

De heer Batelaan neemt deze vraag mee in het dagelijks bestuur.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om de belastingverordening 2020 vast te stellen.

8. Rondvraag

De heer Visser vraagt naar aanleiding van een artikel op bestuursnet: Uitwerking coalitieakkoord inzake duurzaamheidsbudget 2019-2023 hoe de procedure rondom besluitvorming door het dagelijks bestuur en informeren van het algemeen bestuur precies is. Dit naar aanleiding van het DB-besluit Slib indikken zonder chemicaliën.

De heer Batelaan zegt toe een toelichting in een kader in het verslag op te nemen.

Tijdens de behandeling van het coalitieakkoord 2019-2023 op 7 mei in de vergadering van het algemeen bestuur is besloten om alle ingrijpende investeringsvoorstellen ten aanzien van het treffen van duurzaamheidsmaatregelen (inclusief energie en innovatie) aan het algemeen bestuur ter besluitvorming zal worden voorgelegd

Essentieel zijn hierin twee woorden: "ingrijpend" en "investeringsvoorstellen".

Het doel van het labelen van een duurzaamheidsbudget was en is immers om flexibel en slagvaardig te kunnen opereren.

Het dagelijks bestuur is uiteraard aan het werk gegaan met de uitwerking van het coalitieakkoord en heeft ook gesproken over een verdeling van de middelen voor duurzaamheid. Het dagelijks bestuur heeft gesproken over (en vastgesteld) dat financieel gezien uitgegaan wordt van 30% exploitatie en 70% investering.

Het primaat voor de relatief kleine exploitatie uitgaven ligt dan bij het dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur moet expliciet besluiten over de investeringsvoorstellen.

Exploitatie-uitgaven worden uiteraard wel aan het algemeen bestuur gemeld via de reguliere verantwoordingscyclus. Daarnaast worden de besluiten opgenomen in de DB-besluitenlijst die ter kennisname wordt gebracht aan het algemeen bestuur. Inhoudelijk wordt het algemeen bestuur, als het gaat om dit type voorstellen, ook nog geïnformeerd via bestuursnet.

9. Sluiting

De heer Bruning sluit de vergadering en dankt eenieder voor zijn/haar inbreng.

Gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld in de vergadering van 27 november 2019.

Jans Bolding,
secretaris

Hilbrand Sinnema,
voorzitter